

Darbe Girişimi Sonrası ABD ve Avrupa Medyasının Türkiye'ye Karşı Tutumu¹

Türkiye'de gerçekleşen darbe girişimi sonrası Amerika Birleşik Devletleri (ABD) medyasında, Türkiye'nin suçlanmış olduğu terör örgütü ve arkasında ABD olduğu iddiası bir komplo teorisi olarak hafife alınmaya ve yumuşatılmaya çalışılmıştır. Özellikle örgüt liderinin yapmış olduğu açıklamalar ile bu yapının darbe girişimi ile ilişkisinin olmadığı haberleri yayılmaya çalışılmıştır. Ancak şunu belirtmek gerekir ki Türkiye'de henüz darbe girişiminde ABD'nin bir devlet olarak mı yoksa belirli bir grup olarak mı arkasında olduğu sorusu resmi olarak cevaplandırılmış değildir. Türkiye ABD ile bölgede stratejik işbirliği ve hedeflere sahiptir. Suriye konusunda bir görüş ayrılığına sahip olursa da uzun yıllar süren Türkiye ABD işbirliği bir anda yok sayılabilecek şekilde değildir. Türkiye'de bazı kişiler darbe girişiminin arkasında ABD olduğu iddiasını Büyükdada gerçekleştirildiği iddia edilen Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA) toplantısına dayandırmaktadır (ABD'de bu husus komplo teorisi olarak işlenmektedir).² Resmi kişiler ise örgüt liderinin ABD'de bulunması ve halen iade edilmemesi nedeniyle darbe girişimi ile ABD'yi ilişkilendirmektedir. Eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ katılmış olduğu bir televizyon programında darbe girişiminin arkasında ABD olabileceği tezini bu görüşe dayandırmıştır. Halen iki ülke arasında istihbarat ve askeri işbirliği bulunmaktadır. Ayrıca bölgede DAESH unsurlarına karşı işbirliği mevcuttur. Bütün bu hususlar dikkate alındığında Türkiye'nin menfaatlerine uygun şekilde konunun çözümlenmesi gerektiği ve bu konuda ABD'nin Türkiye'yi daha iyi anlamaya çalışması gerektiği ortadadır.

Avrupa basınında darbe girişimi ile ilgili yapılan haberlere bakıldığında ise Avrupa'nın mülteci sınavından sonra bu konuda da kötü bir sınav verdiği görünmektedir. Şöyle ki Avrupa konuyu Gülençiler ve AK partililer arasında olan bir kavga olarak görmeye çalışmakta, darbeciler meşru bir muhatapmış gibi iki tarafa da soğukkanlılık çağrısında bulunmakta, ordudan ve sivil yönetimden görevden almalar delilsiz ve orantısız bir şekilde eleştirilmektedir. Tabi ki ülkemizin bu süreçte insan haklarına, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye önem vermesi gerektiği, bu ilkelerin hiçbir zaman göz ardı edilemeyeceği ortadadır. Ancak ortada kazanılmış bir demokrasi zaferi ve mücadelesi varken bunun görmezden gelinmesi, demokrasiye tehdit olan unsurların dile getirilmemesi büyük eksikliklerdir. Anlaşılan odur ki Avrupa ülkeleri bu konudaki politikasını Türkiye Cumhuriyeti'nin seçilmiş Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan ve kurmuş olduğu parti karşıtlığı ekseninde oluşturmaktadır. Bu politika ise Avrupa Birliği (AB) ve AB üyesi ülkelerin menfaatlerine aykırıdır. Bu süreçte Avrupa medyasında yoğun bir şekilde şu konu işlenmektedir; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çağrısı üzerine Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilmeye çalışılan toplantı ve gösteriler bu ülkelerin huzurunu bozacağı iddiasıyla yasaklanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca böyle bir çağrı üzerine yapılan gösterilerde karşıt gösterilere neden olabileceği savunulmaktadır. Bu konuda Avrupa ülkelerinde olan Türk vatandaşlarının neredeyse tamamı darbe karşıtı görüş beyan etmiştir. Çok az bir kısmı ise

1Asım KAYA, Özyeğin Üniversitesi Kamu Hukuku Doktora Öğrencisi

2<http://www.nytimes.com/2016/08/03/world/europe/turkey-coup-erdogan-fethullah-gulen-united-states.html>
(G.T. 04.08.2016)

özellikle terör örgütünün kuruluşları girişmiş oldukları lobi faaliyetleriyle sayıları az da olsa karşı propaganda ile Türkiye'de insan hakları ihlalleri yaşandığı ve hukuksuz tasfiyelerin gerçekleştiği iddiası yaymaya çalışmakta, bu konuda parlamenterleri, yöneticileri, yazarları ve gazetecileri ikna etmeye çalışmaktadır.³ Almanya'da darbe karşıtı olarak düzenlenen gösteride Erdoğan'ın telekonferans sistemiyle bağlanmasını yasaklaması⁴ ve Avusturya Dışişleri Bakanı Sebastian Kurz'un yapmış olduğu "Kim Türkiye'deki iç politikayla meşgul olmak istiyorsa, ülkemizi terk etmekte özgürdür" açıklaması mevcut lobi faaliyetlerinin sonucudur.⁵ Ancak görünen o ki AB üyesi ülkelerdeki bu propagandaları Türkiye'de iktidarın ve muhalefetin darbe girişimine karşı ortak hareket etmesi bozmaktadır.

Sonuç olarak Türkiye darbe girişimi ile ilgili olarak elde etmiş olduğu kanıtları ABD'ye göndermiştir. ABD'nin mütekabiliyet ilkesi uyarınca örgüt liderini iade etmesi gerekmektedir. Türkiye'nin ABD ile olan bölgesel ilişkileri dikkate alındığında bunun gerçekleşmesi mümkündür. Türkiye mülteci sorunu konusunda Suriyelilere yardım ettiği gibi AB üyesi ülkelere de çok önemli yardımda bulunmuştur. 2 milyonun üzerinde Suriyeliye kalıcı çözüm bulmaya çalışarak Schengen sisteminin yıkılmasını önlemiştir. Bunu yaparken AB'den maddi ve manevi hiçbir destek almamıştır. AB üyesi ülkelerin Türkiye'nin yaşamış olduğu bu demokrasi zaferine ortak olması gerekmektedir. Mülteci meselesinde yapmış olduğu yanlışları burada yapmaması gerekmektedir. Maalesef bu ülkeler mülteci meselesi konusunda ciddi insan hakları ihlallerine neden olmuştur. AB sığınma hukukuna ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları sözleşmesine aykırı birçok işlem ve eyleme imza atmışlardır.

Türkiye yıllardır AB kapısında bekletilmesine rağmen yönünü AB'den başka bir yere çevirmemiş ve iç hukukunu AB hukuku ile uyumlu hale getirmeye çalışmıştır. Türk ekonomisine bakıldığında birçok AB üyesi ülkenin ekonomisinden daha iyi durumda olduğu ortadadır. Türkiye'nin İngiltere'nin AB'den ayrılması ile genç nüfus, düzgün ekonomi, stratejik konum ve askeri güç bakımından AB'ye büyük katkı sağlayacağı ortadadır. Sırf Erdoğan karşıtlığı Türkiye'de bazı grupların kendileri için ve Türkiye için yanlış kararlar almasına neden olmuştur. Aynı durumun AB üyesi ülkeler için de yaşanmaması gerekir. Bugün itibarıyla iktidar ve muhalefet darbe girişimine karşı ortak tutum sergilemiştir. Bu tutumun devam etmesi Türkiye'nin ABD'den ve AB'den taleplerinin gerçekleşmesine ve kendini anlatmasına katkı sağlayacaktır. Ayrıca ABD'de ve AB'de yapılacak lobi faaliyetleri bu bakımdan önemlidir. Hiçbir ülke Türkiye'deki bütün grupları bu konuda karşısına alamayacaktır.

3<http://www.bbc.com/news/world-europe-36939251> (G.T. 04.08.2016)

4<http://www.politico.eu/article/cologne-rally-erdogan-news-germany-ban/> (G.T. 04.08.2016)

5<http://www.breitbart.com/london/2016/07/22/austrian-foreign-minister-pro-erdogan-protesters-can-leave-austria/> (G.T. 04.08.2016)